

Betover de Stad, Playing New York in vijf Nederlandse steden

In 2020 speelt de Eef van Breen Group (1) in een reeks Nederlandse steden Playing New York (2). Playing New York gaat in première in Rotterdam.

In de aanloop naar de concerten organiseren componist Eef van Breen (3) en producent P22 (4) het Betover de Stad programma. Dit programma wordt voor elke stad op maat gemaakt en geeft lokale zangers, musici, koren en orkesten de mogelijkheid een aantal weken mee te spelen met Playing New York.

De stad als theater

Als Eef van Breen met zijn trompet de stad in gaat, lopen er in een oogwenk tientallen mensen achter hem aan. In Betover de Stad vormen zij een koor dat de hele stad laat meezingen, zoals de Eef van Breen Group New York liet zingen (5). Betover de Stad verandert parken, stations, bibliotheken, musea, theaters en andere openbare ruimtes en cultuurinstellingen in muzikale “New York locaties”. In elke stad selecteert P22 zangers, musici en locaties die worden opgenomen in het programma. Het Betover de Stad koor bezoekt deze locaties in de weken voor de voorstelling voor spontane optredens, die de opmaat vormen voor de concerten in het plaatselijke Playing New York theater (6), waarin het koor zelf ook meezingt.

Net als in New York

In New York kan iedereen ‘het maken’. Dat gevoel halen wij naar Nederland. Betover de Stad gaat over het gemeenschappelijke verlangen de stad met schoonheid te betoveren en mensen mee te nemen in het najagen van een grootse droom. De kracht van muziek en samenzang maakt dat ieders durf, geloof en talent wordt aangewakkerd.

Om de stad te betoveren zijn stemmen nodig. Daarom formeert P22 in elke stad een lokaal projectkoor met 25 zangers. Het koor verbindt de stad met de ideeën achter de voorstelling en brengt de kunst op straat. De zangers bespelen de stad en bereiken argeloze voorbijgangers, ook mensen die nooit in een theater komen. De muziek nodigt het publiek uit om zich aan te sluiten. Zo verspreiden zij de betovering.

De melodie van de stad

Betover de Stad heeft als basis een melodie die iedereen zal herkennen. Deze melodie is het voertuig van verbeelding en legt de verbinding tussen de optredens in de stad. De muziek herhaalt zich, keert terug en wekt daarmee de indruk dat alles continu doorloopt in “the city that never sleeps”. Het koor leidt het aangesloten publiek langs een route, waar zich steeds andere voorstellingen ontvouwen. Zodra een locatie “aan” staat en meespeelt, loopt/zingt het koor weer verder, op weg naar de volgende locatie.

Om de muzikale harmonie verder door de stad te laten uitwaaiëren, nodigen wij culturele instellingen en muziekverenigingen, stadsbeiaardiers, fanfares en drumbands uit om deel te nemen op verschillende punten in de route, zodat de weerklank groter is en de harmonie zich als een olievlek door de stad kan verspreiden.

Seizoensopening

Het Betover de Stad programma duurt per stad een of meer weken. Dit hangt af van het aantal deelnemers, de openingstijden van de locaties (voor zover het geen publieke ruimtes zijn), de koppeling met andere activiteiten en de speeldata van de concerten.

In een beperkt aantal steden kan Het Betover de Stad programma worden gekoppeld aan de opening van het nieuwe culturele seizoen. In overleg met de deelnemers aan de seizoensopening maakt P22 dan een selectie van de locaties en de actoren die zullen meedoen. Alle deelnemers krijgen materiaal voor hun eigen Betover de Stad optredens.

In de andere steden staat de programmering van de Playing New York concerten centraal en maakt P22 met de lokale actoren een eigen selectie van “New York locaties” die het koor in de aanloop naar de concerten zal bespelen.

Op de maat van elke stad, verbonden in het land

Voor elke stad componeert Eef van Breen muzikaal materiaal dat aansluit bij de kwaliteiten van het projectkoor en de andere lokale deelnemers. De toolbox bevat een melodie, een songtekst, gezongen fragmenten en beschrijvende teksten over de betreffende stad. Daarbij krijgen de deelnemers ook materiaal dat zij voor en na het Betover de Stad programma kunnen spelen, zodat de betovering langer in stand kan blijven.

Betover de Stad is te volgen op de lokale website die P22 voor elke stad maakt en verbindt met de andere steden (Playing Rotterdam, Playing Tilburg, Playing Amsterdam, Playing Groningen, Playing Maastricht, Playing Zwolle etc.). Tijdens de laatste Betover de Stad week maakt P22 in elke stad opnames voor de Betover de Stad documentaire die rondom de Playing New York concerten wordt vertoond. Zo verbinden de lokale koren alle steden die meedoen in de tournee en maken zij met de Eef van Breen Group van heel Nederland New York.

(1) Eef van Breen Group (<http://eefvanbreengroup.com/>)

(2) Playing New York

Eef van Breen schreef de cello solo compositie Flavours voor het debuutoptreden van celliste Amber Docters van Leeuwen in Carnegie Hall. Voor de première in New York nam hij zijn Group acht dagen mee in een queeste door de straten van de stad. New York als stad van onbegrensde mogelijkheden motiveert Eef om de dagelijkse werkelijkheid naar zijn hand te zetten met als doel het mooiste te maken wat er bestaat. Het is zijn ultieme wens om alle geluiden ter plaatse te dirigeren tot de harmonie doorklinkt en stadsgeluiden deel worden van een muzikaal parcours. In zijn begeesterde oren ontstaat symbiose, overall langs de route die de Group door de stad aflegt: stemmen, stadsgeluiden en instrumenten worden muziek. (De originele Playing New York soundtrack: <https://www.youtube.com/watch?v=AxeAaji0DDI>)

Zo ontstaat het idee om ook in Nederland de steden te betoveren. De basis van Playing New York is een koorwerk dat harmonieert met de geluiden in de omgeving. Het dagelijkse krijgt een ander gezicht, sluit zich aaneen en vormt een verbinding. In de aanloop naar de Playing New York concerten is er in elke stad een Betover de Stad programma. Het plaatselijke projectkoor verbindt het stadprogramma met de concerten.

(3) Eef van Breen componeert en speelt muziek die mensen in beweging brengt. Naast concerten en albums maakt hij daarom ook muziekwandelingen die zijn publiek ontroeren en een andere blik op de stad geven.

(4) P22 produceert muziektheaterroutes, voorstellingen en festivals buiten de reguliere theaters en geeft bewoners en lokale gezelschappen daarin een grote rol (<https://p22.nl>).

(5) “New York locaties”

In de aanloop naar het concert in Carnegie Hall speelde de Eef van Breen Group in Grand Central Station, Metropolitan Museum, Public Library, in metro stations en andere typische “New York locaties”. Elke stad heeft vergelijkbare veelbezochte locaties, die Betover de Stad kan laten meezingen.

(6) Playing New York wordt gespeeld in concertzalen en muziektheaters, maar ook in speciaal voor het concert ingerichte locaties. In de weken voor het concert zingt het Betover de Stad koor in de hele stad.

Productieplan

De productie vindt plaats in twee varianten. Variant één is het voortraject naar de concerten in Rotterdam, Amsterdam en Groningen. Variant twee is het programma rond de seizoenopening, gevolgd door de concerten. De tweede variant is voorzien voor Tilburg, Maastricht en/of Zwolle. In Rotterdam zijn de concerten opgenomen in het programma van de Operadagen (22 – 31 mei 2020). Als concertlocatie is gekozen voor de Van Nelle Fabriek.

In Amsterdam zijn de concerten opgenomen in het programma van het Over het IJ Festival (10 – 19 juli 2020).

In Groningen is de concertlocatie EM2 op het voormalige Suikerunieterrein. De concerten zijn gepland voor oktober 2020.

De seizoenopeningen in Tilburg, Maastricht en Zwolle zijn in september 2020. In elke stad doen tientallen theaters, podia en gezelschappen mee. Naar verwachting zal het Betover de Stad programma in september 2020 in maximaal twee steden plaatsvinden.

Er zijn ook steden, zoals Arnhem, die de tweede helft van het culturele seizoen openen. Deze opening vindt plaats in januari 2021. Zo kan ook worden gekozen voor koppeling met één seizoenopening in september 2020 (Tilburg, Maastricht of Zwolle) en één in januari 2021.

De locaties en data van de concerten worden eind 2019 vastgesteld.

Variant één (aanpak per stad)

Werven en formeren van het koor

P22 maakt een inventarisatie van koren, deelnemers aan zangopleidingen en zangers die individueel kunnen worden benaderd voor deelname aan het projectkoor. Na aankondiging in de lokale media en een oproep in het netwerk van de Eef van Breen Group organiseert P22 een informatiebijeenkomst voor belangstellenden. Op deze bijeenkomst presenteren Eef van Breen en P22 de opzet van het Betover de Stad programma en nodigen zij koren én individuele zangers uit om zich in te schrijven.

Inschrijven kan zowel op de informatiebijeenkomst als via de projectwebsite. De inschrijving blijft open tot het begin van de repetities.

Er is geen limiet op de omvang van het koor. Iedereen die kan meezingen is welkom. In eerdere projecten formeerde P22 projectkoren met meer dan honderd zangers die twee tot drie weken achter elkaar optraden. Indien nodig voor een uitgebalanceerde koorbezetting worden voor een of meer stemmen audities georganiseerd.

Bestaande koren kunnen ook het gebruik van hun repetitieruimte en de beschikbaarheid van hun dirigent opgeven. Zodra de eerste 25 inschrijvingen zijn geregistreerd bezoekt P22 de koren om de repetitieruimte en de dirigent van het projectkoor te selecteren. Als vanuit de inschrijvingen geen geschikte repetitieruimte voor het projectkoor beschikbaar is wordt deze apart gehuurd.

Maken van routes

P22 gaat op zoek naar de best bezochte “New York locaties” in de stad en maakt een of meer routes die deze locaties verbinden met de concertlocatie.

Vervolgens maakt P22 een repetitieschema, waarin rekening wordt gehouden met vakanties en reguliere repetities van de deelnemende koren en zangers, en een planning van de uitvoeringen. Deze informatie is voor alle deelnemers te vinden op de projectwebsite.

De muziek

Na de verkenning van de routes en overleg met de lokale dirigenten en koorleiders componeert Eef van Breen de muziek voor het projectkoor. Afhankelijk van het repetitieschema presenteert hij de muziek aan het koor op een kick of bijeenkomst of bij de eerste repetitie.

Repetities en uitvoering

De uitvoering begint in de weken voor het eerste Playing New York concert. De repetities in het repetitielokaal gaan geleidelijk over in repetities en optredens op de “New York locaties”. Ook daar kunnen zich nog zangers aansluiten. De Generale repetitie is de eerste uitvoering waarin een complete route wordt bespeeld.

De documentairemakers maken opnames van de Generale repetitie. Rondom de concerten tonen zij een selectie van de opnames. Deze selectie wordt telkens uitgebreid met opnames in de volgende stad. In combinatie met opnames van de concerten zelf ontstaat zo een documentaire waarin alle steden meespelen. Hierbij wordt ook materiaal gebruikt dat in New York is opgenomen.

Marketing

Naast zangers voor het projectkoor werft P22 in elke stad ook correspondenten en ambassadeurs. Zij doen op de projectwebsite en via sociale media verslag van de voorbereidingen en repetities en nodigen publiek uit om naar de volgende uitvoering en de concerten te komen. Hiermee wordt het Betover de Stad programma ook zichtbaar voor wie niet bij alle uitvoeringen in de stad aanwezig is. Daarmee wordt ook de virtuele stad betoverd.

Op de website komen voorproefjes van de documentaire en impressies van de repetities van het concert. Verder staan er links naar het Betover de Stad programma en de speellijst in de andere steden.

Zo zien de deelnemers die de stad op sleeptouw nemen hun eigen inbreng en het grotere geheel terug in het programmaboekje, in de documentaire, die ook tijdens de afterparty wordt vertoond, en op de projectwebsite waar iedereen kan nagenieten van het programma.

Variant twee (aanpak per stad)

Het werven en formeren van het koor gebeurt op dezelfde manier als bij variant één.

Bij het maken van de routes combineert P22 de “New York locaties” met de locaties van de seizoensopening.

Na de verkenning van de routes en overleg met de lokale actoren componeert Eef van Breen de muziek voor het koor en de toolbox voor de andere deelnemers.

De actoren die tijdens de seizoensopening optreden worden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst waar Eef van Breen de toolbox presenteert.

De uitvoering is geconcentreerd rond de dagen van de seizoensopening. Het Betover de Stad programma begint in de week of weken voor de seizoensopening en gaat door tot het laatste Playing New York concert in de weken daarna. De data hangen af van de duur van de seizoensopening, die in elke stad verschilt, en de planning van de concerten daarna. In vergelijkbare projecten, in o.a. Almere, Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Doesburg, Enschede, Groningen, Nijmegen, Wageningen, Zwolle en kleinere plaatsen in Gelderland, Overijssel, Utrecht en Drenthe, bracht P22 honderden bewoners en tientallen (amateur)gezelschappen op de been, die samen met de professionele acteurs en musici een tot drie weken lang in de hele stad optraden.

Het publiek wordt zowel op de route langs de “New York locaties” als op de locaties van de seizoensopening in beweging gebracht. Bij de seizoensopening is ook een voorproefje van het Playing New York concert te zien.

Doelstellingen en beoogde resultaten

De deelnemers krijgen muziek die zij tijdens het Betover de Stad programma, tijdens de Playing New York concerten én daarna in de stad zingen en spelen. Tijdens de optredens betoveren zij de stad en nemen zij voorbijgangers mee als publiek van de muziek. Bij eerdere vergelijkbare projecten leidde deze aanpak tot drie blijvende resultaten.

1 De deelnemers hebben iets geleerd wat zij blijven gebruiken. Dit betreft niet alleen de speciaal gecomponeerde muziek, maar ook de manier van repeteren en spelen. Hiermee vergroten zij hun repertoire.

2 De deelnemers zijn in contact gekomen met nieuw publiek en met mensen die zich aansluiten als lid van hun muziekgezelschap. Zij hebben ervaringen uitgewisseld met de deelnemers in andere steden. Hiermee versterken zij hun positie als gezelschap.

3 De deelnemers hebben samengewerkt met professionele componisten en musici. Deze ervaring stelt ze in staat om makkelijker mee te doen aan nieuwe producties.

Daarom maakt Betover de Stad deel uit van een meerjarenprogramma waarin P22 met een netwerk van professionele makers en spelers in de deelnemende steden steeds nieuwe meerdaagse voorstellingen maakt en daarin steeds meer lokale gezelschappen en bewoners een rol kan geven. In de afgelopen jaren lag het accent daarbij op steden en dorpen in Gelderland en Overijssel en Drenthe. Met Betover de Stad laten wij het netwerk groeien in Noord- en Zuid-Holland, Groningen, Noord-Brabant en Limburg. In Betover de Stad ligt het accent op muziek voor koor en orkest. Parallel aan Betover de Stad werken Eef van Breen en P22 ook samen in andere projecten. Daarin maken zij o.a. muziekwandelingen met live performances waarin een combinatie van muziek, theater en foleys (geluidseffecten) het publiek langs de route beweegt. Met andere makers voert P22 vergelijkbare projecten uit waarin andere combinaties van kunstdisciplines (theater, dans, muziek, spoken word, podcast, video, ...) centraal staan. In totaal bespelen zij hiermee de komende jaren een twaalfstal steden en natuurgebieden verspreid in Nederland. Daarbij vormen de makers en de lokale deelnemers steeds nieuwe combinaties en blijven zij ook bij elkaar de kunst afkijken en zich ontwikkelen.

Toelichting op de begroting

De uitgaven zijn onderverdeeld in het maken van de muziek en de routes, de begeleiding van de lokale deelnemers en de uitvoering in de weken voor het concert.

Alle bedragen zijn gebaseerd op kengetallen van eerdere muziektheaterroutes en voorstellingen, de normbedragen van het Fonds Podiumkunsten en de CAOs van theater en muziek.

Voor het maken van de documentaire is een stelpost opgenomen. Hiervoor zoeken wij een co-producent die eventuele meerkosten zelf kan financieren, bijvoorbeeld met een subsidie van het Stimuleringsfonds.

In de begroting zijn geen publieksinkomsten voorzien. Iedereen mag aanhaken zonder entree te betalen.

In de praktijk zullen de kosten niet in elke stad hetzelfde zijn. Dat geldt ook voor de lokale inkomsten (subsidies van gemeente, provincie en lokale fondsen, mogelijke bijdragen van lokale co-producenten en financiers van seizoenopening en aansluitende programma's). De benodigde subsidies worden in het vierde kwartaal van 2019 aangevraagd. Zodra de toekenningen bekend zijn wordt per stad een werkbegroting gemaakt waarin inkomsten en uitgaven in balans zijn.